

ESZPERANTÓ NYELV

Kedves Érettségizők!

Közép- és emelt szinten tehetnek érettségi vizsgát.

Mielőtt végleges döntésüket meghoznák, figyelmükbe ajánljuk ezt az összefoglalót az eszperantó érettségi vizsgáról.

A vizsga részei

Mindkét szinten van **írásbeli vizsga**, amely olvasott szöveg értése, nyelvhelyesség, hallott szöveg értése és íráskészség feladatokból áll. Ez a vizsga egynyelvű, amiből következik, hogy szótár csak az íráskészség vizsgarészben használható. A feladatok igen változatosak, az előfordulható feladatok listáját a vizsgaleírásban lehet megtalálni: **„Jogsabályok”**

☐ [az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. \(VI. 13.\) Korm. rendelet](#)

☐ [az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. \(V. 24.\) OM rendelet](#) – (Élő idegen nyelv)

Mindkét szinten a szóbeli vizsgarészhez mintafeladatok találhatók az Oktatási és Kulturális Minisztérium honlapján. Ugyanezen a honlapon a lezajlott írásbeli vizsgák anyagai is megjelennek.

A feladatok eredeti szövegek alapján készülnek. A szövegek tartalmukat tekintve összhangban vannak a vizsgaleírás témaköreivel.

Írásbeli vizsga

Az **olvasott szöveg értése** összetevő/vizsgarész feladatok szövegei tartalmazhatnak olyan szavakat is, melyeket a vizsgázó nem feltétlenül ismer, de ez nem akadályozza meg abban, hogy az adott feladatot meg tudja oldani.

A **nyelvhelyesség** összetevő/vizsgarész feladatai csak olyan nyelvtani jelenségekre kérdeznek rá, amelyeket a vizsgakövetelmények szerint az alkalmazás szintjén kell tudni.

A **hallott szöveg értése** összetevő/vizsgarész mindkét szinten harminc percig tart, s minden szöveget kétszer hallgatnak meg a vizsgázók. A hanghordozón rajta van minden utasítás, az ismétlések és a megoldásra fordítható idő is. Mindig van idő arra, hogy a vizsgázók megismerkedjenek a feladatokkal, s azok megoldása után ellenőrizzék, esetleg korrigálják munkájukat. Ügyeljenek arra, hogy a javítások mindig egyértelműek legyenek!

Az **íráskészség** összetevő/vizsgarész két feladatot tartalmaz, amelyben egyértelmű utasításokat találnak a vizsgázók arra nézve, hogy milyen helyzetben, milyen szerepben, kinek és miért kell írniuk. A vizsgázó a második feladatban két változat közül választhat.

Szóbeli vizsga középszinten

A vizsga három részből áll, és 15 percig tart.

A vizsga egy rövid bevezető beszélgetéssel kezdődik, amelyet a vizsgáztató tanár nem értékel. A bevezető beszélgetés után a vizsgázó tételt húz, amely három feladatot tartalmaz. Felkészülési idő az egyes feladatokra nincsen, de körülbelül fél perc áll a vizsgázó rendelkezésére, hogy a második és a harmadik feladattal megismerkedhessen, s válaszait átgondolhassa.

Az első feladat **társalgás** a vizsgáztatóval.

A második feladat **szerepjáték**. A tétel megfogalmazza azt a helyzetet, amelyben a vizsgázónak aktív partnerként kell szerepelnie. A szerepek közül a vizsgázó választhat. Beszélgetőtársa a vizsgáztató tanár.

A harmadik feladat **önálló témakifejtés**. A vizsgázó két téma közül választhat. A vizsgázó tétellapja tartalmazza a témamegjelölést, a vizuális segédanyagokat, valamint azokat az irányító szempontokat, melyekre a vizsgázónak ki kell térnie a téma kifejtésében. A választásra, valamint a feladat rövid átgondolására a vizsgázónak kb. fél perc áll rendelkezésére, ezután meg kell kezdenie a téma önálló kifejtését. Ajánlatos röviden leírni a kép(ek)et, majd rátérni a téma megadott szempontok szerinti önálló kifejtésére, s ezután a vizsgázó személyes élményére, véleményére a témával kapcsolatban. Fontos tudni, hogy ez önálló szereplés, de ha a vizsgázó elakadna, a vizsgáztató tanár segítő kérdéseket tesz fel.

Szóbeli vizsga emelt szinten

A vizsga egy háromtagú tantárgyi bizottság előtt folyik. A vizsga helyszínét központilag jelölik ki. A vizsgatételek is központilag készülnek. A vizsga időtartama 20 perc. A vizsga egy bevezető beszélgetéssel kezdődik, amelyet a bizottság nem értékeli. A vizsgázó ezután tételt húz, amely három feladatot tartalmaz. Felkészülési idő nincsen, de körülbelül fél perc áll a vizsgázó rendelkezésére, hogy a második és a harmadik feladattal megismerkedhessen, s válaszait átgondolhassa.

Az emelt szint vizsgaanyagának témakörei és követelményszintje megfelelnek a Közös Európai Nyelvi Referenciakeret B 2 szintjének. A feladatok tematikusan megfelelnek az érettségiző korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének, teljesítésükhöz nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre. Az értékelés szempontjainak és az értékeléshez használandó analitikus skálának az összeállításakor is ez a szint volt az irányadó.

A vizsga egy bevezető beszélgetéssel kezdődik. A bevezető beszélgetés célja a bemelegítés, a feszültségoldás.

Az első feladat **társalgás**. A tétellapon szereplő témáról kell a vizsgáztatóval beszélgetni. A feladat azt méri, hogy a vizsgázó képes-e egy, olyan témákat érintő beszélgetésben részt venni, amelyek nem hétköznapi tevékenységhez, hanem elvontabb jelenségekhez kapcsolódnak.

A második feladat **vita**.

A vizsgázó tétellapján egy vitára serkentő kijelentés, illetve idézet áll. A vizsgázónak ezzel a kijelentéssel kapcsolatban kell állást foglalnia, s a vita során a tételmondat mellett vagy ellene kell érvelnie. Az érv akkor teljes, ha a vizsgázó a véleményét példákkal vagy tényekkel bizonyítja. A vizsgázónak körülbelül fél perc gondolkodási idő áll rendelkezésére, hogy érveit átgondolhassa. Ebben a vizsgarészben a vizsgáztatónak nem kérdeznie, hanem ellenérveket kell felhoznia a vizsgázó érveivel szemben. Ha az érv bizonyítása hiányzik, a vizsgáztató megkérheti a vizsgázót, hogy bizonyítsa állítását, hozzon fel példát stb. Figyelem! A vizsgáztató a vitában természetesen mindig a vizsgázóéval ellentétes érveket fog használni. Ez nem jelenti a vizsgázó álláspontjának helytelenítését, hanem a gördülékeny beszélgetés érdekében történik.

A harmadik feladat **önálló témakifejtés**.

A vizsgázó két téma közül választhat. A vizsgázó tétellapja tartalmazza a témamegjelölést, a vizuális segédanyagokat, valamint azokat az irányító szempontokat, melyekre a vizsgázónak ki kell térnie a téma kifejtésében. A választásra, valamint a feladat rövid átgondolására a vizsgázónak kb. fél perc áll rendelkezésére, ezután meg kell kezdenie a téma önálló kifejtését. Ebben a vizsgarészben arra kell törekedni, hogy a vizsgázó az irányító szempontok alapján önállóan fejtse ki véleményét a választott témáról. Fontos, hogy a feladat nem képleírás, a képek csak segítséget, ösztönzést nyújtanak a téma kifejtéséhez. Ha a vizsgázó elakad, láthatóan nincs több ötlete, akkor a vizsgáztató segíti a vizsgáztatói példányon található kérdésekkel.

A szóbeli vizsga értékelése

A szóbeli feladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák alapján történik. Ezek a skálák tartalmazzák az értékelés szempontjait, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokat. Minden feleletet ezek segítségével kell értékelni.

Jó felkészülést és eredményes vizsgázást kívánunk!